

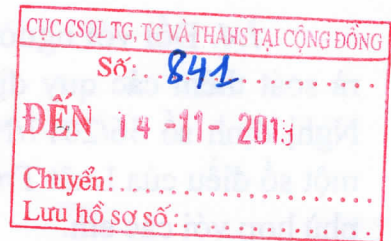
BỘ TƯ PHÁP

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 4503/BTP-PLHSHC

Hà Nội, ngày 13 tháng 11 năm 2019

V/v góp ý dự thảo Nghị định quy định
chi tiết về tái hòa nhập cộng đồng đối với
người bị kết án phạt tù

Kính gửi: Bộ Công an

Trả lời Công văn số 2770/BCA-C11 ngày 23/9/2019 của Bộ Công an về việc tham gia ý kiến đối với nội dung dự thảo Tờ trình và Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết về tái hòa nhập cộng đồng đối với người bị kết án phạt tù, Bộ Tư pháp có một số ý kiến như sau:

1. Một số ý kiến chung

1.1. Về sự cần thiết xây dựng Nghị định

Về cơ bản, Bộ Tư pháp nhất trí với sự cần thiết xây dựng Nghị định quy định chi tiết về tái hòa nhập cộng đồng đối với người bị kết án phạt tù nhằm khắc phục những hạn chế còn tồn tại, đồng thời cũng bảo đảm việc triển khai thi hành các quy định mới của Luật Thi hành án hình sự 2019 được thống nhất, hiệu quả.

1.2. Về phạm vi điều chỉnh của dự thảo Nghị định

Luật Thi hành án hình sự năm 2019 giao Chính phủ quy định chi tiết Điều 45 về tái hòa nhập cộng đồng đối với người bị kết án phạt tù với các nội dung liên quan đến trách nhiệm tổ chức chuẩn bị tái hòa nhập cộng đồng trước khi phạm nhân chấp hành xong hình phạt tù, được đặc xá, được tha tù trước thời hạn có điều kiện; các biện pháp cụ thể; kinh phí; khuyến khích các cơ quan, tổ chức, cá nhân tạo điều kiện, thực hiện các biện pháp tái hòa nhập cộng đồng. Tuy nhiên, qua rà soát, Bộ Tư pháp thấy rằng, dự thảo Nghị định quy định một số nội dung khác như quyền và nghĩa vụ của người bị kết án (Điều 4 dự thảo Nghị định),... Do đó, Bộ Tư pháp đề nghị rà soát để bảo đảm dự thảo Nghị định không làm phát sinh chính sách mới, thủ tục hành chính mới. Trường hợp quy định nội dung này thì đề nghị phải nêu rõ lý do về sự cần thiết bổ sung quy định tại dự thảo Tờ trình cũng như có báo cáo đánh giá tác động chính sách.

1.3. Bên cạnh đó, Bộ Tư pháp thấy rằng, công tác tái hòa nhập cộng đồng có ý nghĩa rất lớn đối với người bị kết án phạt tù cũng như đối với xã hội, qua đó vừa giúp người bị kết án nhanh chóng xóa bỏ mặc cảm để hòa nhập cộng đồng, khuyến khích, giúp đỡ họ lao động, học tập phần đầu trở thành người có ích cho gia đình, xã hội, vừa phòng ngừa tái phạm. Để bảo đảm việc tái hòa nhập cộng đồng được hiệu quả, theo Bộ Tư pháp có thể cân nhắc quy định tại dự thảo Nghị

định quy trình chuẩn bị và thực hiện tái hòa nhập một cách bài bản hơn, bao gồm công tác đánh giá đối tượng, lập Kế hoạch tái hòa nhập cộng đồng để bảo đảm có các biện pháp tái hòa nhập cộng đồng phù hợp với từng đối tượng, thực hiện Kế hoạch tái hòa nhập cộng đồng,...

1.4. Đối với người bị kết án là người chưa thành niên hoặc trẻ em, đề nghị rà soát thêm các quy định của pháp luật hiện hành, đặc biệt là Luật Trẻ em và Nghị định số 56/2017/NĐ-CP ngày 09/5/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Trẻ em để có các biện pháp tái hòa nhập cộng đồng đặc thù, phù hợp với các em.

1.5. Qua rà soát, Bộ Tư pháp nhận thấy, một số điều khoản của dự thảo Nghị định giao cho các Bộ ban hành văn bản quy định cụ thể một số nội dung liên quan đến công tác tái hòa nhập cộng đồng (ví dụ: khoản 5 Điều 6 dự thảo giao Bộ Công an, Bộ Quốc phòng quy định cụ thể nội dung, chương trình giáo dục, tư vấn cho phạm nhân chuẩn bị chấp hành xong án phạt tù; khoản 3 Điều 8 giao Bộ trưởng Bộ công an quy định chi tiết việc lập, quản lý, sử dụng quỹ hòa nhập cộng đồng;...). Theo quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật thì “*cơ quan được giao ban hành văn bản quy định chi tiết không được ủy quyền tiếp*” (khoản 2 Điều 11). Do đó, để bảo đảm phù hợp với Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, đề nghị Quý Bộ cân nhắc để quy định cụ thể các nội dung tại dự thảo Nghị định này, tránh ủy quyền tiếp.

1.6. Dự thảo Nghị định quy định cụ thể một số biện pháp hỗ trợ tái hòa nhập cộng đồng như dạy nghề, giải quyết việc làm; thông tin, truyền thông giáo dục về tái hòa nhập cộng đồng;... tuy nhiên, còn một số biện pháp khác như trợ giúp pháp lý, hỗ trợ các thủ tục pháp lý còn chưa được đề cập tại dự thảo Nghị định; đồng thời cũng chưa quy định rõ về cơ chế phối hợp của các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan trong quá trình thực hiện. Vì vậy, đề nghị cân nhắc để bổ sung.

2. Về dự thảo Tờ trình

Tại mục I về sự cần thiết ban hành Nghị định (trang 1), Bộ Tư pháp đề nghị nghiên cứu, thể hiện rõ hơn về những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thi hành Nghị định 80/2011/NĐ-CP ngày 16/09/2011 của Chính phủ quy định các biện pháp bảo đảm tái hòa nhập cộng đồng đối với người chấp hành xong án phạt tù (sau đây gọi là Nghị định 80/2011/NĐ-CP), đặc biệt là các quy định về chế độ, chính sách liên quan đến công tác tái hòa nhập cộng đồng,... để rõ hơn về cơ sở pháp lý, cơ sở thực tiễn xây dựng Nghị định.

Ngoài ra, để hoàn thiện thêm một bước dự thảo Tờ trình, phù hợp với quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu bổ sung một số nội dung sau: (i) mục đích xây dựng Nghị định; (ii) đối tượng, phạm vi điều chỉnh của Nghị định; (iii) thời gian dự kiến đề

ngợi Chính phủ xem xét, thông qua; (iv) dự kiến nguồn lực, điều kiện bảo đảm việc thi hành nghị định.

3. Về dự thảo Nghị định

3.1. Về quyền và nghĩa vụ của người bị kết án phạt tù (Điều 4)

Điều 4 dự thảo Nghị định quy định về quyền và nghĩa vụ của người bị kết án phạt tù, tuy nhiên, Bộ Tư pháp thấy rằng, đây là vấn đề không thuộc phạm vi điều chỉnh của Điều 45 Luật thi hành án hình sự năm 2019. Hơn nữa, Luật thi hành án hình sự năm 2019, Luật đặc xá năm 2019 đã quy định cụ thể các nội dung liên quan đến quyền và nghĩa vụ của phạm nhân, người được đặc xá, người được tha tù trước thời hạn có điều kiện,... Do đó, đề nghị cân nhắc lược bỏ quy định này.

3.2. Về giáo dục, tư vấn, hỗ trợ các thủ tục pháp lý cho phạm nhân (Điều 6)

Điều 6 dự thảo Nghị định quy định nội dung, biện pháp chuẩn bị tái hòa nhập cộng đồng chỉ đối với phạm nhân *chuẩn bị chấp hành xong án phạt tù*, tuy nhiên, Bộ Tư pháp đề nghị cân nhắc để mở rộng đối với cả người đang chấp hành án phạt tù có đủ điều kiện và đã được đưa vào danh sách đề nghị đặc xá, tha tù trước thời hạn có điều kiện vì thời gian kể từ khi lập danh sách đến khi được đặc xá, tha tù tương đối dài, có thể thực hiện các biện pháp chuẩn bị tái hòa nhập cộng đồng đối với họ.

Khoản 1 Điều 6 dự thảo Nghị định quy định thời gian bắt đầu thực hiện việc giáo dục, tư vấn, hỗ trợ các thủ tục pháp lý cho phạm nhân là hai tháng trước khi phạm nhân chấp hành xong án phạt tù. Tuy nhiên, Bộ Tư pháp thấy rằng, đối với trường hợp phạm nhân chấp hành án lâu năm trong trại giam thì việc tái hòa nhập cộng đồng sẽ khó khăn hơn và cần thiết phải đầu tư nhiều thời gian hơn. Do đó, đề nghị cân nhắc phân loại để bố trí thời gian phù hợp với từng đối tượng, ví dụ: đối với phạm nhân có thời gian đã chấp hành án dài (từ trên 5 năm hoặc trên 10 năm trở lên) thì thời gian thực hiện các biện pháp bảo đảm tái hòa nhập, nhất là tư vấn tâm lý, là 4 tháng trước khi chấp hành xong án phạt tù.

3.3. Về định hướng nghề nghiệp, nâng cao khả năng tìm kiếm việc làm cho phạm nhân chuẩn bị chấp hành xong án phạt tù (Điều 7)

Tương tự như đã nêu trên, vấn đề định hướng nghề nghiệp, nâng cao khả năng tìm kiếm việc làm không chỉ đối với phạm nhân chuẩn bị chấp hành xong án phạt tù mà còn có thể thực hiện đối với người đã được đưa vào danh sách đề nghị đặc xá, tha tù trước thời hạn có điều kiện. Do đó, đề nghị cân nhắc để bổ sung.

3.4. Về quản lý, sử dụng quỹ hòa nhập cộng đồng của trại giam (Điều 8)

Điều 8 dự thảo Nghị định quy định về quản lý, sử dụng quỹ hòa nhập cộng đồng của trại giam, tuy nhiên, nội dung chủ yếu dẫn chiếu lại quy định của Luật thi hành án hình sự năm 2019. Do đó, Bộ Tư pháp đề nghị cân nhắc quy

định rõ hơn một số vấn đề như quản lý quỹ; việc sử dụng một phần kinh phí trích từ Quỹ để phục vụ cho một số hoạt động của công tác tái hòa nhập cộng đồng bao gồm những hoạt động cụ thể nào và một phần kinh phí là bao nhiêu (có thể rút ra từ tổng kết thực tiễn).

3.5. Về các biện pháp bảo đảm tái hòa nhập cộng đồng (Điều 10)

Điều 10 dự thảo Nghị định quy định về các biện pháp tái hòa nhập cộng đồng, tuy nhiên, ngoài quy định tại khoản 2 thì Điều này lặp lại nội dung quy định tại Điều 45 Luật thi hành án hình sự năm 2019.

Hơn nữa, khoản 2 Điều 10 dự thảo quy định về biện pháp "*quản lý, giáo dục, giúp đỡ người bị kết án phạt tù tái hòa nhập cộng đồng*", đây là biện pháp chỉ áp dụng đối với người được tha tù trước thời hạn có điều kiện với tính chất là biện pháp bảo đảm chấp hành án tại cộng đồng (Điều 61, 62 Luật Thi hành án hình sự). Việc quy định biện pháp quản lý, giáo dục tại dự thảo có thể làm phát sinh các nghĩa vụ đối với người đã chấp hành xong án phạt tù.

Do đó, đề nghị cân nhắc không quy định Điều 10, trong trường hợp cần thiết phải có quy định riêng hướng dẫn biện pháp quản lý, giáo dục, giúp đỡ tái hòa nhập cộng đồng thì có thể thể hiện một cách mềm dẻo hơn (ví dụ: được tạo điều kiện ổn định nơi cư trú, giáo dục kỹ năng,...).

3.6. Về thông tin, truyền thông giáo dục về tái hòa nhập cộng đồng (Điều 11)

Điều 11 dự thảo Nghị định quy định về thông tin, truyền thông giáo dục về tái hòa nhập cộng đồng, tuy nhiên, để tạo cơ sở pháp lý rõ ràng, cụ thể cho việc áp dụng trên thực tế, đề nghị Quý Bộ cân nhắc quy định rõ hơn nội dung thông tin, truyền thông, phương pháp, hình thức thực hiện,...

3.7. Các biện pháp hỗ trợ hoạt động tái hòa nhập cộng đồng (Điều 14)

Tên Điều 14 dự thảo Nghị định là "*các biện pháp hỗ trợ hoạt động tái hòa nhập cộng đồng đối với người bị kết án phạt tù*", nhưng nội dung tập trung quy định trách nhiệm của cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân liên quan trong công tác tái hòa nhập cộng đồng. Do đó, đề nghị cân nhắc chỉnh lý để bảo đảm sự thống nhất giữa tên và nội dung của Điều này.

3.8. Về kỹ thuật

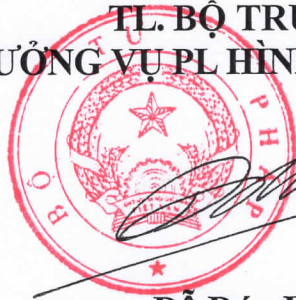
Đề nghị rà soát dự thảo Nghị định để chỉnh lý về kỹ thuật, ví dụ: thay cụm từ "người chưa thành niên" bằng cụm từ "người dưới 18 tuổi" cho phù hợp với Luật Thi hành án hình sự năm 2019; quy định về biện pháp dạy nghề, giải quyết việc làm (Điều 13) và các biện pháp hỗ trợ hoạt động tái hòa nhập (Điều 14) còn trùng lặp nội dung;...

Trên đây là ý kiến của Bộ Tư pháp đối với dự thảo Nghị định quy định chi tiết về tái hòa nhập cộng đồng đối với người bị kết án phạt tù, xin gửi Bộ Công an để tham khảo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- TT Đặng Hoàng Oanh (để b/c);
- Lưu: VT, PLSHC (HS).

**TL. BỘ TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG VỤ PL HÌNH SỰ-HÀNH CHÍNH**

Đỗ Đức Hiên